

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Þingborg, 19. nóvember 2025

Umsagnarbeiðni frá Skipulagsgátt mál 1443/2025 – Aukin efnistöku í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu

Umsögn umhverfis- og samgöngunefndar Flóahrepps

Fyrir liggur umsagnarbeiðni frá Skipulagsgátt vegna máls 1443/2025 er varðar aukna efnistöku í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu. Um er að ræða stækkun á námu sem nemur um 349.000 m³. Þegar hefur áætluð fyrri efnisvinnsla á svæðinu verið um 150.000 m³ og nær fyrirspurn um matsskyldu til þeirrar efnisvinnslu sem þegar hefur farið fram auk fyrirhugaðrar stækkunar eða alls um 499.000 m³ efnistöku á um 16 ha landi. Framkvæmdirnar eru tilkynningarskyldar til ákvörðunar um matsskyldu til Skipulagsstofnunar skv. tölulið 2.02 í 1. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana.

Umhverfis- og samgöngunefnd Flóahrepps lýsir yfir áhyggjum af áframhaldandi þungaumferð á Önundarholtsvegi þar sem vegurinn er ekki með bundnu slitlagi. Það er óljóst hver hefur það hlutverk að rykbinda og sinna öðru viðhaldi á veginum, æskilegt væri að koma því í fastar skorður áður en málinu er lokað. Önundarholtsvegur er héraðsvegur, tengivegur og samgönguæð fyrir íbúana í nágrenninu auk þess að gegna hlutverki neyðarvegar ef Suðurlandsvegur lokast.

Umhverfis- og samgöngunefnd Flóahrepps gerir ekki athugasemdir við stækkun námunnar og telur fremur jákvætt að ekki þurfi að fara um lengri veg til efnistöku og losunar við framkvæmdir á svæðinu.

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b,
105 Reykjavík

Garðabær, 19. nóvember 2025
202510-0098/A.B.
08.03

Efni: Umsögn - Mat á umhverfisáhrifum – Matskyldufyrirspurn - Aukin efnistaka í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu - Skipulagsstofnun.

Vísað er í erindi Skipulagsstofnunar, dags. 24. október 2025, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúruverndarstofnunar vegna matsskyldufyrirspurnar um fyrirhugaða stækkun efnistökusvæðis í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu í Flóahreppi. Fyrirspurnin nær bæði til þeirrar efnistöku sem þegar hefur farið fram á svæðinu og þeirrar stækkunar sem framkvæmdaraðili hyggst ráðast í, samtals um 499.000 m³ á um 16 ha svæði.

Framkvæmdarlýsing

Í erindi Skipulagsstofnunar kemur fram að framkvæmdaraðili, Súluholt ehf., hyggist halda áfram efnistöku á núverandi námusvæðum í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu og stækka vinnslusvæðið um allt að 4 ha til suðurs og vesturs. Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að áætlað sé að vinna um 349.000 m³ til viðbótar við þá um 150.000 m³ sem þegar hafa verið unnin, þannig að samanlagt nemi efnistakan um 499.000 m³.

Í greinargerð kemur fram að efnistaka felist áfram í vinnslu úr setlögum og sprengdum klöppum. Efni verður annaðhvort keyrt óunnið í burtu eða mulið á staðnum. Unnið er fimm daga vikunnar og mest umsvif eru þegar allt að 10 flutningabifreiðar sækja efni úr námunni, hver með allt að átta ferðir á dag. Þá kemur fram að dýpt vinnslu verði sambærileg og áður; áætlað er að náman verði 5–7 m djúp.

Að mati framkvæmdaraðila verður áfram haldið að taka við jarðefnum til uppfyllingar á þeim hlutum námunnar sem fullunnir eru, með það að markmiði að jafna yfirborð og stuðla að gróðurmyndun til lengri tíma. Engin varanleg mannvirki eru innan námusvæðisins og ekkert eldsneyti er geymt á svæðinu, heldur er unnið með olíuafgreiðslu á morgnana.

Samkvæmt gögnum er svæðið nú þegar mjög raskað af eldri efnistöku og móttöku efnis, og felst fyrirhuguð framkvæmd að mestu í stækkun og dýpkun innan rasks sem þegar hefur átt sér stað.

Vistgerðir og fuglalíf

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að stærstur hluti fyrirhugaðs stækkunarsvæðis sé tún og ræktað land, og samkvæmt gögnum Náttúrufræðistofnunar nær útbreiðsla vistgerða með verndargildi (m.a. lyngmóavist og starungsmýravist) ekki inn á það svæði sem til stendur að stækka. Stofnunin tekur undir að vistgerðum með hátt verndargildi sé ekki raskað með fyrirhugaðri stækkun.

Í greinargerð kemur fram að fuglalíf á svæðinu samanstendur einkum af tegundum sem nýta tún og opið land, þar á meðal álftrir, gæsir og nokkrar algengar mófuglategundir, auk þess sem tjaldur, maríuerla og rjúpa hafa nýtt eldri námusvæði til varps eða hvíldar. Svæðið er hluti af mikilvægu fuglasvæði Suðurlandsundirlendis, sem hefur alþjóðlega þýðingu fyrir ábyrgðartegundir Íslands. Náttúruverndarstofnun bendir á að truflun á vinnslutíma geti haft óbein áhrif á nýtingu túna sem fæðu- og hvíldarsvæða á vori, einkum fyrir mófugla sem eru viðkvæmir fyrir áreiti á varptíma.

Náttúruverndarstofnun bendir á allir fuglar eru friðaðir samkvæmt lögum nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum nema friðun þeirra hafi verið aflétt með reglugerð nr. 456/1995. Þegar rætt er um friðun tekur hún einnig til eggja og hreiðra þeirra fugla sem njóta algerrar eða tímabundinnar friðunar.

Auk þess bendir stofnunin á að í 2. mgr. 6. gr. laga nr. 64/1994 um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum segir að ávallt skuli gæta fyllstu varkárni og nærgætni gagnvart villtum dýrum og búsvæðum þeirra og forðast óþarfa truflun. Við skipulag og landnotkun skal tekið tillit til villtra dýra og búsvæða þeirra, sbr. lög um náttúruvernd og skipulagslög.

Náttúruverndarstofnun bendir á að talningar af Suðurlandi sýna marktæka fækkun fimm tegunda, þ.e. heiðlóu, lóupræls, spóa, stelks og þúfuttittlings.¹ Ekki er nákvæmlega vitað hvað veldur þessari fækkun en þar sem þessar tegundir sýna almennt neikvæð áhrif af aukinni landnotkun (mannvirkjum og skógrækt) gætu þetta verið merki um svæðisbundin neikvæð áhrif mannlegra umsvifa á þéttleika mófugla.² Náttúruverndarstofnun bendir á að heiðlóa, lóupræll, spói, jaðrakan og stelkur eru ábyrgðartegundir Íslands³ þar sem um eða yfir 20% af Evrópastofnin verpir hér á landi. Heiðlóa og lóupræll eru jafnframt forgangstegundir í viðauka Bernarsamningsins, sem Ísland er aðili að, yfir tegundir sem þarfnast sérstakrar búsvæðaverndar.

Náttúruverndarstofnun bendir á að Náttúrufræðistofnun uppfærði válista fyrir stöðu fuglategunda árið 2025⁴, en síðasti válisti hafði verið birtur árið 2018. Líkt og segir hér að ofan hafa mófuglar átt undir högg að sækja síðustu ár og voru flestar tegundir þeirra færðar um einn eða tvo flokka í nýrri uppfærslu válistans. Heiðlóa, spói og lóupræll færðust um tvo flokka, úr því að vera metnar ekki í hættu árið 2018 yfir í að vera metnar í nokkurri hættu árið 2025. Helsta hættan sem steðjar að þeim er búsvæðaeyðing, en þó stofnar þeirra telji enn marga einstaklinga hafa þeir minnkað um allt að 30-40% á síðustu 10-15 árum. Ísland ber

¹ Aldís E.P., Böðvar Þ. og Tómas G.G., 2025. Recent population changes of common waders and passerines in Iceland's largest lowland region. *Bird Study*, bls. 1-13.

² Rannsóknasetur HÍ á Suðurlandi – Mófuglar

³ Náttúrufræðistofnun – Forgangstegundir fugla

⁴ Náttúrufræðistofnun – Válisti fugla 2025

alþjóðlega ábyrgð á þessum tegundum sökum þess hve stór hluti Evrópustofnanna verpur hér á landi. Því er nauðsynlegt að athuga stöðu þessara tegunda á framkvæmdasvæðum sem eru algeng búsvæði þeirra og almenn þörf á því að draga úr frekara álagi á búsvæði þeirra til að stemma stigu við þessari hnignun.

Landslag og ásýnd

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að framkvæmdarsvæðið er flatlent þar sem landnotkun einkennist af túnum og framræstu landi. Svæðið er þegar mjög raskað vegna áratuga efnistöku og móttöku jarðefna, og fyrirhuguð stækkun felur einkum í sér dýpkun og útvíkkun innan núverandi námusvæðis.

Náman er sýnileg frá Önundarholtsvegi en sjónræn áhrif takmarkast við næsta nágrenni. Þar sem ekki er verið að raska óröskuðu landi heldur vinna áfram innan fyrirbyggjandi rasks telur stofnunin að áhrif á landslag og ásýnd verði staðbundin og ekki veruleg. Jafnframt er mikilvægt að gengið verði frá svæðinu þá þann hátt að ásýnd svæðisins falli vel að nærliggjandi landnotkun til lengri tíma.

Náttúruverndarstofnun bendir á að samkvæmt 69. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd skuli við framkvæmdir og mannvirkjagerð ávallt gæta að verndun landslags og ásýndar, þar á meðal því að breyta ekki landmótun eða yfirbragði svæða umfram þörf.

Niðurstaða

Í greinargerð framkvæmdaraðila kemur fram að fyrirhuguð stækkun felist í frekari efnistöku á svæði sem þegar er mjög raskað og að stækkunin taki eingöngu til túna. Gögn og vistgerðakort Náttúrufræðistofnunar sýna að vistgerðir með hátt eða mjög hátt verndargildi, sem skráðar eru í töflu 3.3, liggja utan þess svæðis sem á að stækka og verða því ekki fyrir frekara raski.

Líklegt er að truflun verði á varptíma og fæðuöflun einstakra fuglategunda, en ekki með þeim hætti að valdi áberandi skerðingu á búsvæðum ábyrgðartegunda.

Að mati Náttúruverndarstofnunar eru umhverfisáhrif fyrirhugaðrar stækkunar á vistgerðir og fuglalíf því takmörkuð og ekki líkleg til að teljast umtalsverð.

Virðingarfyllst,

Axel Benediktsson

sérfræðingur

Skúli Þórðarson

verkefnastjóri

Skipulagsstofnun

Borgartúni 7b

105Reykjavík

Umsögn um aukna efnistöku í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu

Yðar tilvísun: mál nr. 1443/2025

Vegagerðin hefur fengið til umsagnar tilkynningu vegna mögulegrar matsskyldu um aukna efnistöku í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu, dags. 24. október 2025.

Vegagerðin hefur rýnt tilkynningu til ákvörðunar á grundvelli 20. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021, með hliðsjón af hlutverki stofnunarinnar að stuðla að öruggum, sjálfbærum, greiðum og hagkvæmum samgöngum.

Í matsskyldufyrirspurninni *Aukin efnistaka í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu* kemur fram að dagleg umferð muni ekki aukast með stækkun námunnar og muni þar af leiðandi ekki hafa aukin áhrif á umferð og samgöngur.

Vegagerðin bendir á að gæta skal þess að framkvæmdir séu ekki innan öryggissvæðis né veghelgunarsvæðis vegarins, þ.e. 15 m frá vegbrún, og ef fyrirhugaðar eru breytingar á vegtengingum vegna framkvæmdanna skal það gert í samráði við Vegagerðina.

Ekki eru gerðar aðrar athugasemdir.

Síða 1/1

Vegagerðin
Suðurhraun 3
210 Garðabær
+354 522 1000
vegagerdin.is

vegagerdin
@vegagerdin.is

Virðingarfyllt
f.h. Vegagerðarinnar
Anna Margrét Sigurbergsdóttir

Undirskrift

Laugarvatn, 20. nóvember 2025

Skipulagsstofnun – Skipulagsgátt
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Efni: Umsögn UTU vegna tilkynningar til ákvörðunar um matsskyldu – Aukin efnistaka í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu (mál nr. 1443/2025)

UTU hefur farið yfir fyrirbyggjandi gögn í máli nr. 1443/2025 vegna fyrirhugaðrar aukinnar efnistöku í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu. Umsögn þessi byggir á lögum nr. 111/2021 um umhverfismat framkvæmda og áætlana, skipulagslögum nr. 123/2010 og öðrum viðeigandi reglum er varða framkvæmdaleyfi, efnistöku og samgöngur.

1. Heildarumfang framkvæmdar og matsskylduviðmið

Áform framkvæmdaraðila gera ráð fyrir aukinni efnistöku sem nemur 349.000 m³, til viðbótar við um 150.000 m³ sem fyrir er. Heildarumfangið gæti því numið allt að 499.000 m³ á um 16 ha svæði.

Samkvæmt tölulið 2.02 í 1. viðauka laga nr. 111/2021 eru framkvæmdir tilkynningarskyldar þegar efnistaka er 50.000 m³ eða meiri. Þá tekur Skipulagsstofnun ákvörðun um matsskyldu.

UTU vekur athygli á að samkvæmt 3. mgr. 12. gr. laga nr. 111/2021 ber að horfa til heildarumfanga og mögulegra samlegðaráhrifa þegar matsskylda er metin. Í þessu máli má ætla að fyrri og fyrirhuguð efnistaka séu hlutar af sömu heildarframkvæmd. Að þessu virtu gæti framkvæmdin fallið að þeim viðmiðum sem ætlað er að meta nánar í umhverfismati, en það er í höndum Skipulagsstofnunar að meta það endanlega.

2. Áhrif á umferð, vegakerfi og nágrennisumhverfi

2.1 Umferð þungra ökutækja

Samkvæmt gögnum má gera ráð fyrir allt að 100 ferðum á dag þegar mest er unnið í námunni, auk annarrar reglulegrar umferðar á svæðinu. Þessir vegkaflar eru óbundnir og liggja nærri íbúðar- og búsetusvæðum.

Í 5. tölul. 2. mgr. 14. gr. laga nr. 111/2021 er sérstaklega kveðið á um að meta skuli áhrif framkvæmda á umferð og umferðaröryggi. UTU leggur til að Skipulagsstofnun taki til skoðunar hvort þung umferð á malarvegum á svæðinu geti haft áhrif á umferðaröryggi og álag á innviði.

2.2 Rykmyndun og rykbinding

Í gögnum kemur fram að vegir verði rykbunduð eftir þörfum. UTU bendir á að gagnlegt gæti verið að skýra nánar hver beri ábyrgð á reglubundinni rykbindingu, hvernig henni verði háttað og hvernig gæðum mótvægisáðgerða verði fylgt eftir, sbr. 4. mgr. 12. gr. laga nr. 111/2021.

2.3 Umferðaröryggi á vegamótum

Á svæðinu eru vegamót héraðsvega þar sem hægri regla gildir. Aukning þungaflutninga gæti haft áhrif á öryggi vegfarenda og aðgengi íbúa. UTU leggur til að þessi atriði verði tekin til frekari skoðunar við mat Skipulagsstofnunar.

3. Skipulagsleg atriði og aðalskipulag

Samkvæmt 32. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 skal tryggt að framkvæmdir valdi ekki umtalsverðum neikvæðum áhrifum á nágretta eða umhverfi og að mótvægisáðgerðir séu fullnægjandi.

UTU telur að nánari gögn gætu verið gagnleg varðandi:

- áhrif á íbúðarbyggð í nágrenninu,
- áhrif á lögbýli við veginn,
- fyrirhugaðar áðgerðir til að draga úr ónæði og auka öryggi.

4. Mat UTU á þörf fyrir umhverfismat

Með hliðsjón af:

- umfangi efnistökkunnar,
- samlegðaráhrifum fyrri og fyrirhugaðrar framkvæmdar,
- áhrifum á umferð, rykmyndun og vegakerfi,
- nálægð við íbúðar- og búsetusvæði,
- og þörf á skýrri afmörkun mótvægisáðgerða,

telur UTU að framkvæmdin kunni að uppfylla þau skilyrði sem almennt kalla á umhverfismat. Það er þó Skipulagsstofnunar að meta, á grundvelli fyrirbyggjandi gagna, hvort framkvæmdin skuli sæta mati á umhverfisáhrifum.

Umhverfismat gæti, ef Skipulagsstofnun telur það réttmætt, stuðlað að:

- heildstæðri greiningu umhverfisáhrifa,
 - fullnægjandi mótvægisáðgerðum,
 - auknu gagnsæi og traustri ákvarðanatöku,
 - og tryggingu fyrir að hagsmunir íbúa og umhverfis séu metnir á faglegan hátt.
-

5. Niðurstaða

UTU leggur fram eftirfarandi ábendingar til Skipulagsstofnunar við ákvörðun um matsskyldu:

1. Að horft verði til heildarumfangs framkvæmda og mögulegra samlegðaráhrifa samkvæmt 3. mgr. 12. gr. laga nr. 111/2021.
2. Að áhrif á umferð, rykmyndun og vegakerfi verði metin sérstaklega, sbr. 14. gr. laganna.
3. Að ábyrgð og framkvæmd mótvægisáðgerða, svo sem rykbindingar og umferðarstýringar, verði skýrð nánar.
4. Að áhrif á íbúðarbyggð og lögbýli verði greind ítarlegar í samræmi við 32. gr. skipulagslaga.
5. Að Skipulagsstofnun meti, í ljósi heildaráhrifa og umfangs, hvort framkvæmdin skuli sæta umhverfismati.

Virðingarfyllst,
f.h. UTU

Sigríður Kristjánsdóttir
Skipulagsfulltrúi

Umhverfis- og
tækni- og tæknisvið Uppsveita

Hverabraut 6
840 Laugarvatn
Sími: 4805550
www.utu.is

Austurvegur 65 - 800 Selfoss

Sími 480 8250 – Veffang www.hsl.is – Netfang hsl@hsl.is – Kennitala 480284-0549

**Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík**

Selfossi, 20. nóvember 2025
2510117HS SG

**Efni: Nr. 14432025 - Aukin efnistaka í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu-
Tilkynning til ákvörðunar um matsskyldu**

Þann 24. október sl. móttók Heilbrigðiseftirlit Suðurlands erindi Skipulagsstofnunar í gegnum Skipulagsgáttina þar sem óskað er eftir umsögn embættisins um tilkynningu vegna fyrirhugaðrar aukinnar efnistöku úr námu sem hefur verið starfrækt í áratugi að Súluholti og Súluholtshjáleigu í Flóahreppi, 803 Selfoss.

Um er að ræða stækkun á námu í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu sem nemur um 349.000 m³. Náman er staðsett í Flóahreppi, um 10 km suðaustur af Selfossi. Efnisvinnsla hefur farið fram á svæðinu og má áætla að þegar hafi verið unnið um 150.000 m³ (12 ha) af efni á svæðinu. Svæðið hefur jafnframt verið notað sem móttaka á óvirkum úrgangi s.s. mold og mól úr uppgrefti.

Heilbrigðiseftirlit Suðurlands hefur farið yfir ofangreinda tilkynningu fyrir téða framkvæmd og tekur undir fram komnar áhyggjur af því að aðliggjandi vegir beri ekki þá þungaflutninga sem um ræðir, enda ekki með bundnu slitlagi. Að öðru leyti gerir embættið engar athugasemdir. Embættið telur að tilkynningin geri nægjanlega grein fyrir eðli, umfangi og umhverfi framkvæmdarinnar, sem og mótvægisáðgerðum og vöktun. Embættið telur að varanleg umhverfisáhrif framkvæmdarinnar önnur en sjónræn og staðbundin í næsta nágrenni hennar séu hverfandi/óveruleg og mögulegt að milda þau með góðri umgengni á framkvæmdatíma og vönduðum frágangi umhverfis og mannvirkja að framkvæmdum loknum. Embættið metur málið því sem svo að framkvæmdin kalli ekki á mat á umhverfisáhrifum að teknu tilliti til þeirra viðmiða sem koma fram í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana.

Heilbrigðiseftirlit Suðurlands veitir starfsleyfi fyrir vinnslu jarðefna og fyrir fyllingar (landmótun), skv. lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir og reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit.

F.h. Heilbrigðiseftirlits Suðurlands,

Sigrún Guðmundsdóttir
framkvæmdastjóri

Skipulagsstofnun - Skipulagsgátt

Borgartún 7b

105 Reykjavík

Flóahreppi, 20. nóvember 2025**Efni: Tilkynning til ákvörðunar um matsskyldu – Aukin efnistaka í Súluholts- og Súluholtshjáleigu**

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 24.10.2025 varðandi umsagnarbeiðni vegna máls nr. 1443/2025: Aukin efnistaka í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu: Tilkynning um framkvæmd (Tilkynning til ákvörðunar um matsskyldu).

Á 329. fundi sveitarstjórnar Flóahrepps var eftirfarandi bókað:

„Umsagnarbeiðni frá Skipulagsgátt mál 1443/2025 – Aukin efnistaka í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu

Fyrir liggur umsagnarbeiðni frá Skipulagsgátt vegna máls 1443/2025 er varðar aukna efnistöku í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu. Um er að ræða stækkun á námu sem nemur um 349.000 m³. Þegar hefur áætluð fyrri efnisvinnsla á svæðinu verið um 150.000 m³ og nær fyrirspurn um matsskyldu til þeirrar efnisvinnslu sem þegar hefur farið fram auk fyrirhugaðrar stækkunar eða alls um 499.000 m³ efnistöku á um 16 ha landi. Framkvæmdirnar eru tilkynningarskyldar til ákvörðunar um matsskyldu til Skipulagsstofnunar skv. tölulið 2.02 í 1. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana.

Sveitarstjórn Flóahrepps bendir á að ljóst er að áhrif aukinnar efnistöku og efnislosunar á nærumhverfið og nágretta er nokkur og bendir þar m.a. á að þegar mest umsviferu í námunni eru farnar um 100 ferðir á dag miðað við upplýsingar í framlagðri skýrslu. Það er fyrir utan alla þá umferð sem fylgir efnislosun á svæðið, sem er umtalsverð þar sem um er að ræða efnislosunarsvæði fyrir Sveitarfélagið Árborg. Ofaná það bætist svo við umferð íbúa og annarra sem fara um veginn. Um er að ræða malarveg og eins og bent er á í skýrslunni þá er hann breiður og auðvelt að mætast en rykmengun og mikið slit á vegkaflanum hefur veruleg áhrif á þá sem um veginn fara og búa í nálægð við hann. Í skýrslunni kemur fram að vegurinn sé rykbundinn þegar þarf til að draga úr áhrifum rykmengunar en ekki kemur fram hver er ábyrgur fyrir því að sinna fullnægjandi rykbindingu á meðan efnislosun og efnistaka fer fram á námunum. Vegurinn liggur mjög nærri íbúðabyggð og lögbýlum og því ljóst að umferð þungra vörubíla hefur áhrif á þá sem þarna búa. Sveitarstjórn bendir einnig á að aukin umferðarhætta er við vegamót Gaulverjabæjarveg og Öfundarholtsveg sem og við vegamót Villingaholtsveg og Öfundarholtsveg vegna aukinnar umferðar vörubíla. Hvorki Villingaholtsvegur né Gaulverjabæjarvegur eru skilgreindar aðalbrautir og því ekki biðskylda heldur gildir hægri regla á þessum vegamótum. Sömuleiðis eru vegtengingar við efnislosunar- og efnistökusvæðið orðnar þéttar á kaflanum frá Súluholts að efnislosunar- og efnistökusvæðinu.

Sveitarstjórn telur á ýmsan hátt jákvætt að efnistökusvæði sé á svæðinu enda dregur það úr vegalengdum þegar unnið er að framkvæmdum á svæðinu og getur á þann hátt haft jákvæð umhverfisáhrif og dregið úr kostnaði við framkvæmdir. En samhliða stækkun á svæðinu þarf að mati sveitarstjórnar að huga að ofangreindum þáttum til að lágmarka áhrif á íbúa og aðra sem dvelja á svæðinu vegna neikvæðra áhrifa.

Sveitarstjórn felur sveitarstjóra að vinna drög að umsögn í samráði við sveitarstjórn og óskar jafnframt eftir því að umsagnir berist í skipulagsgátt frá umhverfis- og samgöngunefnd Flóahrepps, Heilbrigðiseftirliti Suðurlands, skipulagsfulltrúa sveitarfélagsins og Vegagerðinni.

Samþykkt með 5 atkvæðum.“

Með vísan í ofangreinda bókun sveitarstjórnar er hér með ítrekað mikilvægi þess að samhliða ákvörðun um matsskyldu skuli skoða vel hvernig mæta skuli mikilli umferð um Önundarholtsveg þar sem þessi aukna umferð um slæman malarveg hefur neikvæð áhrif á íbúa við veginn og aðra vegfarendur. Sem dæmi fer skólabíll með börn á grunnskólaaldri um veginn amk tvisvar sinnum á dag.

Skilgreina þarf hver er ábyrgðaraðili varðandi fullnægjandi ástand vegarins og rykbindinu þar sem Vegagerðin hefur sinnt takmörkuðu viðhaldi vegna þessarar auknu umferðar þungaflutninga um veginn. Hér þarf því að mati Flóahrepps að setja ábyrgð á framkvæmdaaðila, viðkomandi verktaka hverju sinni eða námueigendur um að viðhaldi vega sé sinnt og að starfstími í námum sé innan eðlilegra marka til að lágmarka óþægindi þeirra sem búa nærri námunni.

Þar sem umferðarþungi er mikill vegna núverandi efnistöku og efnislosunar, og fyrirséð að slíkt verði áfram ef stækka á efnistökusvæðið, er mikilvægt að veghaldari bregðist við með aðgerðum sem auka umferðaröryggi á svæðinu svo sem með lagningu bundins slitlags á veginn, breytingu á aðalbrautakerfinu þannig að Villingaholtsvegur og Gaulverjabæjarvegur verði skilgreindar aðalbrautir og einnig með viðeigandi merkingum og viðvörunarskiltum vegna þungaflutninga og þéttra vegtenginga á svæðinu.

Að mati sveitarfélagsins Flóahrepps ætti aukin efnistaka í Súluholti- og Súluholtshjáleigu að falla undir mat á umhverfisáhrifum sbr. lög nr. 111/2021 um umhverfismat framkvæmda- og áætlana.

Virðingarfyllst,
f.h. sveitarstjórnar Flóahrepps
Hulda Kristjánsdóttir, sveitarstjóri

Sigurður Ásbjörnsson

Borgartún 7b

105 REYKJAVÍK

Iceland

Garðabær, 21. nóvember 2025

Málsnúmer: 202510-0048

IAS

Efni: Aukin efnistaka í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu. Matsskyldufyrirspurn.

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar frá 24. október 2025 þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar um matsskyldufyrirspurn vegna aukinnar efnistöku í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu.

Súluholt ehf. áætla stækkun á námu í landi Súluholts og Súluholtshjáleigu sem nemur um 349.000 m³. Náman er staðsett í Flóahreppi, um 10 km suðaustur af Selfossi. Efnisvinnsla hefur farið fram á svæðinu og má áætla að þegar hafi verið unnir um 150.000 m³ af efni á um 12 ha svæði. Svæðið hefur jafnframt verið notað sem móttökustaður fyrir mold. Fyrirspurnin tekur því bæði til þeirrar efnisvinnslu sem áður hefur farið fram og fyrirhugaðrar stækkunar, samtals um 499.000 m³ á um 16 ha landsvæði.

Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér matsskyldufyrirspurnina og kemur með eftirfarandi ábendingar.

Stofnunin bendir á að nokkur óvissa er til staðar um nákvæmt magn sem áður hefur við unnið úr námunni þó áætlað sé að það séu um 150.000 m³. Í ljósi þess er raunhæft að heildarmagnið fari yfir 500.000 m³. Samkvæmt því ætti náman að gangast undir mat á umhverfisáhrifum samkvæmt lögum nr. 111/2021 um umhverfismat framkvæmda og áætlana.

Framkvæmdasvæðið er utan verndarsvæða en innan mikilvæga fuglasvæðisins *Suðurlandsundirlendi* sem nær frá Markarfljóti vestur að Hellisheiði. Mikil fyrri röskun á framkvæmdasvæðinu hefur dregið mjög úr gildi þess sem búsvæðis fyrir flestar fuglategundir. Jarðmyndanir á svæðinu eru að mestu raskaðar fyrir og svæðið er ekki innan verndarsvæða nútímahrauna.

Að mati Náttúrufræðistofnunar eru helstu neikvæðu áhrif framkvæmdarinnar á vistgerðir, fugla og jarðmyndanir þegar komin fram og fyrirhuguð stækkun mun að mestu eiga sér á svæði sem þegar hefur verið raskað. Því telur stofnunin að fyrirhuguð framkvæmd sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, til viðbótar þeim sem þegar hafa átt sér stað, og því þurfi hún ekki að gangast undir mat á umhverfisáhrifum.

Stofnunin áréttar þó að mikilvægt er að gengið verði frá svæðinu eftir því sem efnistöku lýkur, bæði þar sem fyrri vinnsla er lokið og eftir fyrirhugaða efnistöku, svo draga megi úr varanlegu raski og stuðla að endurheimt gróðurs. Æskilegt er að framkvæmdin verði svæðisskipt, þannig að efnistaka, frágangur og gróðurframvinda geti farið fram í áföngum.

Virðingarfyllst,

Ingvar Atli Sigurðsson

jarðfræðingur